

DZIENNIK

WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

WARUNKI PRENUMERATY w Redakcji: Rocznie — 15 mk. 60 fen., półrocznie — 7 mk. 80 fen., kwartalnie — 3 mk. 90 fen., miesięcznie — 1 mk. 30 fen. **Z przesyłką pocztową i odnośnikiem do domu:** Rocznie — 18 mk., półrocznie — 9 mk., kwartalnie — 4 mk. 50 fen., miesięcznie — 1 mk. 50 fen. **Zmiana adresu — 20 fen.**

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz drobnego druku — 25 fen., nekrologi — 60 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do godz. 4 po poł. Po godz. 4-ej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, Królewska (Botaniczna) № 7.

Numer pojedynczy 5 kop. = 10 fen.

Gazeta wychodzi codziennie — z wyjątkiem dni poświęconych.

TELEGRAMY.

BIUROKAT ORZĘDOWY NIEMIECKI

Kwatera główna 11 stycznia.

FRONT ZACHODNI.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta

i grupa wojsk niemieckiego następcy tronu

Próby nieprzyjaciela, dokonane z nienacka i po przygotowaniu ogniom-wem rankiem 10 stycznia na południo-wschód od Ypern w celu wdarcia się do naszych pozycji, zostały odparte. Przez cały dzień na froncie flam-dryjskim i na południo-zachód od Cambrai rozwijały się ożywione walki artylerji.

Między Moenvres i Marcoing angielski ogień wieczorem się spotęgował, a o świcie przejściowo wzrósł do wielkiej zaciętości.

Francuska artylerja po obu stronach St. Quentin i w poszczególnych odcinkach między Oise i Aisne również działała bardzo energicznie.

Grupa wojsk ks. Albrechta.

Na zachód od Blamont działalność bojowa wzrosła.

FRONT WSCHODNI.

Nic nowego.

NA FRONCIE MACEDOŃSKIM

i NA FRONCIE WŁOSKIM

żadnych szczególnych wypadków nie było.

Pierwszy generał kwatermistrz Ludendorff.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Amsterdamu, że, według «Morning Post», Lloyd George otrzymuje od dużej liczby angielskich związków zawodowych telegraficzne oświadczenie za, ale również, i przeciwko swej mowie o celach wojennych.

W parlamencie odbędą się debaty w sprawie tej jego mowy do związków zawodowych.

LONDYN (d. 9 b. m. Renter). — Komisja parlamentarna kongresu związków zawodowych oraz komitet wykonawczy narodowej partji robotniczej postanowili na swem posiedzeniu w Londynie zaproponować robotnikom i partjom socjalistycznym krajów koalicyjnych, włącznie z Ameryką, urządzenie zjazdu w celu omó-

wienia celów wojennych. Proponuje się odbyć ten zjazd 20-go lutego w Londynie.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.). — «Berl. Tagl.» pisze, że, jak mówią w sferach parlamentarnych, **kanclerz Rzeszy zamierza** w najbliższych dniach prawdopodobnie w przyszły poniedziałek wystąpić w komisji głównej Reichstagu, aby **odpowiedzieć** w większej mowie **na mowy** w sprawie celów wojennych, wygłoszone przez **Lloyd Georgea i Wilsona**.

SZTOKHOLM (9 b. m. W. T. B.). — Według gazety «Nowaja Żiźn», Trocki zażądał, aby francuska misja wojskowa zamknęła swe biuro informacyjne, usunęła swój radiotelegraf i odesłała swych oficerów zagranicę.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.). — «B. Z. am Mittag» donosi z Bazylei, iż francuski minister spraw zewnętrznych, Pichon, udzielił komisji Senatu do spraw zewnętrznych informacji co do zagranicznej polityki Francji, szczególnie zaś w sprawie stosunku do Rosji.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.). — «Norddeutsche Allgem. Ztg.» pisze w sprawie noty Wilsona pomiędzy innemi: Tych 14 punktów tworzą wbrew nadpisowi, w jakie zaopatruje je Wilson, nie program pokoju wszechświatowego, lecz prawdziwą symfonję pragnienia niepokoju. Wilson wznosił w ten sposób tamę przeciwko ogólnemu pokojowi.

BERLIN (10 b. m. Tel. pryw.). — «Deutsche Tageszeit» donosi z Rotterdamu, iż, jak informuje «Matin», generał Tabowicz, który uprzednio był przydzielony do generała Berthelot i delegacji francuskiej w Rumunji, został obecnie uwiarytelniony przy sekretarjacie generalnym Ukrainy jako pełnomocnik republiki francuskiej. Francja więc jest już w sposób urzędowy reprezentowana przy nowym rządzie ukraińskim.

WIEN (10 b. m. W. T. B.). — **Członkowie polskiej Rady Regencyjnej przybyli dziś w południe do Wiednia.**

WIEN (10 b. m. W. T. B.). — Członkowie polskiej Rady Regencyjnej przyjęci zostali dziś przez Cesarza. **Ks. Lubomirski wygłosił** do Jego Ces. Mości **przemowę**, w której w imieniu Rady Regencyjnej wyraził **podziękowanie** za akty, które przywróciły Polakom życie państwowe w postaci niepodległej monarchji polskiej.

Jego Cesarska Mość od-

powiedział między innemi: Ze skierowanych do mnie słów spostrzegam, że Panowie w zaczętem dziele widziecie pewną gwarancję spełnienia życzeń narodu polskiego. Mam nieplonną nadzieję, że Polska stanowiąc

będzie kwitujące państwo, siedlisko pokoju i skarbiec cywilizacji na Wschodzie.

Po przyjęciu przez Jego Ces. Mość członkowie Rady Regencyjnej byli na audjencji u Jej Ces. Mości.

Dookoła rokowań pokojowych.

We wczorajszym numerze «Dziennika» zamieściliśmy depeszę, komunikującą, iż na przedpołudniowym posiedzeniu we czwartek delegacja rosyjska zgodziła się na dalsze pertraktacje pokojowe w Brześciu-Litewskim. To czwartkowe posiedzenie było poprzedzone przez **zebranie we środę**, o przebiegu którego informuje nas następująca szczegółowa depesza:

BRZEŚĆ-LITEWSKI (9 b. m. W. T. B.). — Dziś przed południem o godz. 11 odbyło się plenarne posiedzenie na którym udział brały wszystkie delegacje oraz przedstawiciele Ukrainy.

Wielki wezyr Talaat-Pasza zagał posiedzenie, poczem objął przewodnictwo sekretarz stanu v. Kühlmann. Sekretarz stanu v. Kühlmann zabrał głos i wypowiedział co następuje: Porządek, który obowiązywał podczas dotychczasowych posiedzeń, jak przypuszczam, za zgodą ogólną i nadal zostanie zachowany. Ponieważ w składzie poszczególnych delegacji zostały pewne zmiany wydaje mi się niezbędnem na początku naszych obrad uczynić rzut oka wstecz na ich dotychczasowy przebieg.

Obecny rząd rosyjski d. 28 listopada 1917 r. oświadczył za pomocą radiotelegramu gotowość swą na podstawie pewnych decyzji przystąpienia ze stronami wojującymi do pertraktacji pokojowych. Wobec tego oświadczył kanclerz Rzeszy niemieckiej, hr. Hertling, w swej inauguracyjnej programowej przemowie przed zgromadzeniem przedstawicieli narodu niemieckiego w niemieckim Reichstagu d. 29 listopada:

«Rząd rosyjski przesłał wczoraj z Carskiego Sioła podpisany przez komisarza ludowego dla spraw zewnętrznych, p. Trockiego, oraz prezesa komisarzy ludowych, p. Lenina, radiotelegram do państw wojujących w którym propennją w bliskim terminie przystąpić do pertraktacji co do zawieszenia broni i powszechnego pokoju.

Nie waham się oświadczyć, że wiadome dotychczas propozycje rządu rosyjskiego zawierają podstawy, na których możnaby oprzeć dyskusję o pertraktacjach i że gotów jestem przystąpić do takowych, skoro rząd rosyjski wyszle pełnomocnionych na ten cel przedstawicieli. Spodziewam się i życzę, iż usiłowania te przyjmą nie-

bawem bardziej konkretne kształty i przyniosą nam pokój».

Kierowniczy mężowie stanu pozostałych mocarstw sprzymierzonych złożyli identyczne oświadczenia.

Dnia 3-go grudnia 1917 roku rozpoczęły się pertraktacje w sprawie zawieszenia broni, które pomyślnie zostały zakończone 15-go grudnia kiedy to podpisana została umowa o do zawieszenia broni.

Zgodnie z punktem 9-ym tej umowy, który opiewa: «Strony, zawierające niniejszą umowę bezpośrednio po podpisaniu niniejszego zawieszenia broni, rozpoczną pertraktacje pokojowe» — wysłały cztery mocarstwa sprzymierzone pełnomocnionych przedstawicieli swych do Brześcia Litewskiego, którzy z przedstawicielami rządu rosyjskiego rozpoczęli dnia 28 grudnia 1917 r. pertraktacje pokojowe.

Te układy pokojowe rozpadły się na dwie odrębne części: na rozpatrzenie co do możliwości powszechnego pokoju i na omówienie tych punktów, które w każdym bądź razie musiałyby być przedmiotem rozważań pomiędzy państwami czwórzwiazku i rządem rosyjskim. Zgodnie z propozycją, zgłoszoną przez delegację rosyjską na posiedzeniu z dnia 25 grudnia 1917 roku, nastąpiła dziesięciodniowa przerwa w rokowaniach, aby, według oświadczenia rosyjskiego, ludy, których rządy nie przyłączyły się jeszcze do rokowań w sprawie ogólnego pokoju, miały możność zaopoznać się dostatecznie z wystawionemi obecnie zasadami. Po upływie pomienionego terminu rokowania muszą być wznowione, niezależnie od tego, czy i wiele państw walczących przyłączy się do rokowań.

Termin ten upłynął 4-go stycznia 1918 roku, poczem rządy związkowe, gdy dowiedziały się, że od rządów koalicyjnych nie nadeszły jakiegokolwiek celowe informacje, ogłosiły przy pomocy radiotelegramu następującą wspólną decyzję:

«W odpowiedzi na propozycje delegacji rosyjskiej, delegacje czwórprzymierza wystawiły dn. 25 grudnia 1917 r. w Brześciu-Litewskim pewne punkty zasadnicze dla zawarcia natychmiastowego, powszechnego pokoju.

Dla uniknięcia jednostronnego zastosowania tych zasad zastrzegły one wyraźnie, iż uznają walor ich w tym

tylko razie jeżeli wszystkie biorące udział w wojnie mocarstwa w przeciągu pewnego terminu bez zastrzeżeń i bez wyjątków zgodzą się do obserwowania tych zasad, które dla wszystkich narodów jednakowo mają być obowiązujące.

Za zgodą czterech sprzymierzonych delegacji ustanowiony został następnie przez delegację rosyjską termin dziesięciodniowy, w ciągu którego pozostałe państwa wojujące miały się zapoznać z zasadami natychmiastowego pokoju i zdecydować co do przyłączenia się do pertraktacji pokojowych.

Delegacje czterech państw sprzymierzonych konstatują, że termin dziesięciodniowy upłynął dn. 4 stycznia 1918 r., od żadnego jednak z pozostałych państw wojujących nie nadeszła do nich deklaracja co do przystąpienia do pertraktacji pokojowych.

Jak wynika z treści komunikatu mocarstw sprzymierzonych z dn. 25 grudnia 1917 r., najbardziej zasadniczym warunkiem, który wtedy był postawiony, było jednogłośne przyjęcie przez wszystkie mocarstwa nieprzyjacielskie warunków, krepujących w jednaki sposób wszystkie narody. Niewykonanie tego warunku pociąga za sobą, jak wynika z treści oświadczenia i zakresienia terminu, odpowiednie skutki. Dokument ten stał się nieważny.

Najbliższym zadaniem naszego zgromadzenia byłoby nawiązanie przedewszystkiem rokowań w tym punkcie, w którym znajdowały się one przed nastąpieniem przerwy Bożego Narodzenia. Jednakże delegacja rosyjska za pośrednictwem depeszy do gen. Hoffmana, podpisanej przez p. Joffego, zakomunikowała, co następuje:

«Rząd republiki rosyjskiej uważa za konieczne prowadzenie dalszych rokowań w sprawie pokoju na gruncie neutralnym i ze swej strony proponuje przeniesienie rokowań do Sanktombu, a w innej późniejszej depeszy, również pozwala wyczuć życzenie przeniesienia miejsca obrad do neutralnej zagranicy.

Nie będę wchodził bliżej w szczególności dotychczasowych oświadczeń innych instancji, z wiadomych panom delegatom powodów, a uniemożliwiających prowadzenie obrad gdziekolwiek, niż w Brześciu, chciałbym jednak już obecnie wyrazić ustalone i niezmiennie postanowienie czterech mocarstw, iż nie są one w możności poczynających się obecnie rokowań w sprawie pokoju preliminarznego przenosić do innej miejscowości. Jak już poprzednio nierozważnie stwierdzono, ze względów kartuazyjnych byłyby one gotowe formalne zakończenie obrad i podpisanie preliminarza przenieść do innego miejsca na podstawie porozumienia z rosyjską delegacją i rozpoczęcie obrady co do wyboru tej miejscowości.

Ponieważ dla prowadzenia rokowań nadzwyczajne znaczenie ma atmosfera, w której się one odbywają, nie można nie wspomnieć, że od czasu zakończenia wymiany zdań przed czasowym przerwaniem układów zaszyły pewne rzeczy, które zdawały się nadawać do obudzenia wątpliwości w sprawie szczerości zamiarów rządu rosyjskiego dojścia z państwami czwórzwiązku do zawarcia szybkiego pokoju.

Pod tym względem chciałbym zwrócić uwagę na ton pewnych półurzędowych oświadczeń rządu rosyjskiego wobec oświadczenia czterech mocarstw sprzymierzonych, szczególnie komunikatu pet. ag. tel., która zagranicą uważana jest za półurzędowy organ rosyjski. W komunikacie tym—chwiliowo, aby zbyt nie przeciągać mej mowy, muszę wyrzec się jej dosłownego przytoczenia, zastrzegam sobie jednak, o ile to będzie potrzebne, cytowanie podczas dalszego przebiegu dyskusji—powtórzona jest szczegó-

łowo, rzekomo na posiedzeniu w dn. 28 grudnia przez prezesa rosyjskiej delegacji, p. Joffego, dana odpowiedź, która, jak poucza jeden rzut oka na akty, wyniknęła całkowicie z fantazji autora. Wiadomość ta, najzupełniej zmyślona miała w znacznym stopniu na celu zmylenie sądu o wyniku obrad, oraz zaszczepienie jej wynikiem.

Jeśli jednak mimo to nie chce całkowicie tracić nadziei, że rokowania mogą doprowadzić do owocnego wyniku, to nadzieja ta opiera się w pierwszym rzędzie na znanym, przez delegację rosyjską wymownie przedstawionem pragnieniu narodu rosyjskiego trwałego i zagwarantowanego pokoju i na doświadczeniu, uczynionem podczas obrad co do metody pracy delegacji rosyjskiej. O ile z obrad prowadzonych przed przerwą w pracach można zdać sobie sprawę, uważam tę trudność pośredniej natury za niedość wielką, aby uznać za rzecz usprawiedliwioną rozbitcie dzieła pokoju oraz ewentualne ponowne podjęcie wojny na wschodzie ze wszystkimi, nie dającymi się przewidzieć skutkami.

Następnie oświadczył austrówęgierski minister spraw zewnętrznych **hr. Czernini**

«Do uwag mego niemieckiego kolegi chcę dodać jeszcze, co następuje: Powody, z racji których odmawiamy przeniesienie rokowań w chwili obecnej do kraju neutralnego, są dwójakie. Z jednej strony są to względy natury technicznej. Zarówno Panowie, jak i my, mamy stąd bezpośrednie połączenie z naszymi, względnie z waszymi rządami i codziennie odbywa się wymiana zdań was, Panowie, z Petersburgiem i Kijowem, nas zaś z naszymi centralami. Wszyscy nie możemy obywać się bez tego aparatu, o ile rokowania nie mają być nieskończenie utrudnione i przeciągane.

Jeszcze ważniejszym jednak od tego nierozważnego jest wzgląd drugi.

Zwróciłem się, Panowie, w swoim czasie do nas z zaproszeniem na ogólne rokowania pokojowe. Zgodziliśmy się na takowe i porozumieliśmy się co do podstawy dla ogólnego pokoju. Opierając się na tej podstawie, wystosowaliśmy do swych sprzymierzeńców ro-dniowe ultimatum. Wasi sprzymierzeńcy nie odpowiedzieli Wam i **obecnie chodzi już nie o pertraktacje w celu ogólnego pokoju, lecz o separatyistyczny pomiedzy Rosją a oswórzwiązkiem.**

Przeniesienie rokowań na neutralne terytorjum dałoby koalicji upragnioną przez nią okazję do przeszkadzania. Kżady Anglii i Francji o-twarcie i skrycie poczyniłyby wszelkie próby, aby przeszkodzić urzeczywistnieniu się tego pokoju separatyistycznego. Odmawiamy dostarczenia mocarstwom zachodnim tej okazji. Ale byłibyśmy gotowi w jakimś miejscu, które należałoby jeszcze wyznaczyć, dokonać formalnego aktu ostatecznego i podpisania traktatu pokojowego.

Co się tyczy merytorycznej części rokowań, co do której porozumienie między wami i nami nie zostało jeszcze osiągnięte, to na ostatnim posiedzeniu plenarnem porozumieliśmy się w sposób obowiązujący do oddania tych kwestji na rozpatrzenie komisji, która ma być specjalnie w tym celu utworzona, i która niezwłocznie winnaby rozpocząć swe prace.

Wszyscy sprzymierzeńcy są całkowicie jednomyślni co do prowadzenia do końca układów na podstawie, rozwiniętej przez pana niemieckiego sekretarza stanu i mnie, podstawie, która już w sposób obowiązujący została umówiona z panami rosyjskimi.

O ile panowie, tworzący delegację rosyjską, żywią takie same intencje, w takim razie osiągniemy zadawalającą dla wszystkich rezultat, o ile zaś nie, w takim razie sprawy pójdą swym nienniknionym torem. Ale odpowiedzialność za kontynuowanie wojny spadnie wówczas wyłącznie na panów z delegacji rosyjskiej».

Wielki wezyr, Talaat pasza, oraz bułgarski minister sprawiedliwości, Popow, w imieniu delegacji tureckiej i bułgarskiej przyłączyli się do tych wywodów.

Następnie **gen. Hoffmann złożył następujące oświadczenie:**

Mam tu przed sobą szereg radjotelegramów i odezów, podpisanych przez przedstawicieli rządu rosyjskiego i rosyjskiego dowództwa naczelnego, które zawierają częściowo wymyślenia na niemieckie urzędzenia wojskowe i na niemieckie naczelnego dowództwo wojskowe, częściowo zaś nawoływania do naszych wojsk o charakterze rewolucyjnym.

Te radjotelegramy i odezwy wykraczają niewątpliwie przeciwko duchowi traktatu o zawieszeniu broni, zawartego pomiędzy obydwojoma armjami.

W imieniu niemieckiego naczelnego dowództwa wojskowego zakładam jaknajbardziej stanowczy protest przeciwko formie i treści tych radjotelegramów.

Feldmarszałek-leutnant, ekscelencja v. Csicscersits, pułkownik Ganczew i generał kawalerji Izzet pasza przyłączyli się do tego protestu w imieniu c.-k. dowództwa naczelnego, bułgarskiego naczelnego dowództwa wojskowego oraz cesarskiej armji otomańskiej.

Na wniosek rosyjskiego komisarza ludowego do spraw zewnętrznych, Trackiego, posiedzenie zostało następnie przerwane.

BRZEŚĆ-LITEWSKI (10 bm. WTB.) Przerwane wczoraj posiedzenie plenarne dziś o godz. 11-ej przed południem było prowadzone w dalszym ciągu pod przewodnictwem sekretarza stanu v. Kühmanna. Jako pierwszy mówca **oświadczył** między innymi, co następuje ukraiński sekretarz stanu, **Hołubowicz**: W tęsknocie za pokojem i przedstawił demokracji całej Rosji, nie licząc się z napaściami ze strony części społeczeństwa rosyjskiego i prasy przekroczyli okopy mocarstw wojujących, by nie na polu walki krwią i żelazem, lecz w drodze przyjaznego porozumienia między narodami osiągnąć powszechny pokój, upragniony przez świat cały. Sekretarjat generalny rządu ukraińskiej republiki ludowej uważa za szczególnie właściwe podczas obecnych rokowań pokojowych zajęcie samodzielnego stanowiska i ma zaszczyt rządowi obu reprezentowanych mocarstw wręczyć następującą notę.

W nocy tej powiedziano: Rząd ukraińskiej republiki ludowej—sekretarjat generalny—niniejszem podaje do wiadomości wszystkich wojujących i neutralnych państw, co następuje:

Za pośrednictwem uniwersału № III centralnej Rady ukraińskiej z dn. 7 (20) listopada 1917 r. proklamowana została ukraińska republika ludowa, a przez ten akt państwowy międzynarodowe stanowisko tej ostatniej zostało określone.

Dążąc do utworzenia federacyjnego związku wszystkich republik powstałych w obecnym momencie na terytorjum b. Cesarstwa Rosyjskiego, ukraiński rząd ludowy za pośrednictwem sekretarjatu generalnego, aż do chwili utworzenia wspólnego rządu związkowego w Rosji oraz uregulowania sprawy międzynarodowego przedstawicielstwa między ukraińską republiką ludową z jednej strony, a rządem związkowym przyszłego zwią-

zku państw z drugiej strony, nawiązuje samodzielnie międzynarodowe stosunki. Centralna Rada ukraińska, parlament rządu ukraińskiego, uważała za niezbędne konieczne, natychmiast po proklamowaniu republiki ukraińskiej, podjęcie czynnej polityki w sprawie pokoju. Centralna Rada ukraińska uważa wobec tego za niezbędne konieczne dążyć do zawarcia zawieszenia broni.

Sekretarjat generalny uważa przytem za konieczne zaznaczyć, że przedstawiciele Rady komisarzy ludowych, pomimo, że byli zawiadomieni o przybyciu delegatów rządu Ukrainy w celu wzięcia udziału w rokowaniach, zawarli samodzielnie ogólne zawieszenie broni, bez żadnego porozumienia z rządem ludowym.

Obecnie, ponieważ Rada komisarzy ludowych zgodnie z ostatnim punktem warunków ogólnego rozejmu, rozpoczęła w Brześciu rokowania pokojowe z rządami Niemiec, Austro-Węgier, Turcji i Bułgarii, Sekretarjat generalny w imieniu ukraińskiej republiki ludowej oświadcza, co następuje:

1. Cała demokracja państwa ukraińskiego dąży do zakończenia wojny w całym świecie, do pokoju między wszystkimi walczącymi obecnie państwami, do pokoju powszechnego.

2. Pokój, który ma być zawarty między wszystkimi mocarstwami ma być demokratyczny i zabezpieczać każdemu najmniejszemu nawet narodowi w każdym państwie przez nie nie skrepowane prawo samookreślenia.

3. W celu umożliwienia istotnego wyrazu woli narodów winny być wytworzone odpowiednie gwarancje.

4. Zgodnie z tem wszelka aneksja t. j. wszelkie przymusowe przyłączenie lub przekazanie części kraju bez zgody jego ludności jest niedopuszczalne.

5. Tak samo niedopuszczalne z punktu widzenia interesu klas robotniczych jest wszelkie odszkodowanie wojenne pod jakąkolwiek postacią.

6. Małym narodom i państwom, które na skutek wojny poniosły znaczne szkody, lub zostały spustoszone, zgodnie z przepisami, które winny być wypracowane na konferencji pokojowej, ma być okazana pomoc materialna.

7. Ukraińska republika ludowa, która obecnie na swem terytorjum utrzymuje front ukraiński i w sprawach międzynarodowych, reprezentowana przez swój rząd, do którego należy obrona ukraińskich interesów ludowych, występuje samodzielnie, winna podobnie jak pozostałe mocarstwa móc występować we wszystkich rokowaniach pokojowych, konferencjach i kongresach.

8. Władza Rady komisarzy ludowych nie rozciąga się na całą Rosję, między innymi na ukraińską republikę ludową również nie. Wskutek tego pokój, wynikający ewentualnie z rokowań z mocarstwami wojującymi z Rosją byłby obowiązujący dla Ukrainy tylko wtedy, gdyby warunki tego pokoju były przyjęte i podpisane przez rząd ukraińskiej republiki ludowej.

9. W imieniu całej Rosji zawrzeć może pokój tylko taki rząd (i to wyłącznie rząd związkowy), który zostanie uznany przez wszystkie części składowe, oraz państwowo zorganizowane jednostki Rosji. Jeśli jednak taki rząd w czasie najbliższym nie mógł być utworzony, to pokój ten zawrzeć mogą tylko odpowiednio przedstawicielstwa republik i części składowych.

Sekretarjat generalny uważa wobec tego za niezbędne posiadanie przedstawicielstwa na konferencji w Brześciu, mając zarazem nadzieję, że ostateczne rozwiązanie spraw pokojowych nastąpi na konferencji międzynarodowej, do obesłania której rząd

ukraińskiej republiki ludowej wzywa wszystkie walczące strony.

Prezes Sekretariatu generalnego
Winniczenko
Sekretarz Stanu do spraw
zagranicznych
Szulgin.

BERLIN (d. 9 bm. W. T. B.) — Członkowie komisji niemieckiej co do zawieszenia broni w Dynaburgu przekroczyli w dniu 25 grudnia 1917 r. pozycje rosyjskie na szosie, łączącej Kowno z Dynaburgiem. Zostali oni tam spotkani przez przedstawicieli rosyjskich władz wojskowych i cywilnych i pojechali w automobili dalej do Dynaburga, gdzie już były przygotowane mieszkania i lokale do pracy w pewnym gmachu prywatnym.

Kompetencja komisji w sprawie zawieszenia broni w Dynaburgu dotyczy w tym okręgu, t. j. od morza Bałtyckiego aż do Dźwiny, na podstawie punktu 7 umowy w pierwszej linii opracowania wszystkich, wynikających z umowy kwestji wojskowych.

Tak na przykład komisja, która po raz pierwszy zebrała się w dniu 26 grudnia, naradzała się już co do ustalenia miejsc komunikacji na froncie, przewidzianych w punkcie 4 umowy.

Ale również i kwestje z dziedziny komunikacji pocztowej i kolejowej tworzyły już przedmiot obrad.

Wskutek narad przygotowawczych komisji niemieckiej z przedstawicielami władz kolejowych mogły się już odbyć po stronie niemieckiej miejscowe konferencje, złożone z oficerów i fachowców kolejowych obydwóch państw w celu przedsięwzięcia przywrócenia i puszczenia w ruch linii Wilno—Dynaburg. Jak dowiadujemy się, układy są toczone z obu stron w uprzedzający sposób.

Władze rosyjskie w Dynaburgu w sposób widoczny starają się, aby wojskowi niemieccy w Dynaburgu zapomnieli, iż znajdują się w kraju nieprzyjacielskim.

Przewodniczącym niemieckiej części komisji jest generał major Weidner, części zaś rosyjskiej pan Spilwenck.

Komisja w celu komunikacji ze swym krajem posiada w swym rozporządzeniu telegraf, jak również regularną komunikację przez front przy pomocy kurjerów.

BUDAPESZT (9 bm. W. T. B.) — Węgierski prezes ministrów, **Wekerle**, pom. inn. oświadczył berlińskiemu przedstawicielowi gazety «Az. Est» w odpowiedzi na zapytanie w sprawie rokowań pokojowych w Brześciu-Litewskim, iż według jego zdania, przebieg tych układów będzie pomyślny. Z obu stron panuje szczególnie skłonność zabezpieczyć urzędniczego i gospodarczego części pokoju preliminarnego.

Stosunki handlowe z Rosją już się rozpoczęły, ponieważ sfery handlowe uważają za rzecz pewną, iż pokój musi być zawarty.

Co się tyczy Ukrainy, dotąd Ukraińcy dowiedli dużej ustepliwosci i dążności do porozumienia.

Mają oni duży interes w nawiązaniu stosunków gospodarczych z państwami centralnymi.

BERLIN (10 bm. Tel. pryw.) — «Berl. Lok.» pisze: podsekretarz stanu, baron von dem Bussche, we środę wieczorem zaprosił do siebie na na-

radę przywódców grup Reichstagu. Na zebraniu tem baron von dem Bussche udzielił informacji co do rokowań w Brześciu-Litewskim, mianowicie co do stosunku Niemiec do Ukrainy oraz co do rokowań przedstawicieli niemieckich z delegatami Ukrainy.

BERLIN (10 bm. Tel. pryw.) — «Berl. Tagebl.» donosi z Rotterdamu, iż korespondent petersburski «Daily News» miał wywiad z Trockim przed jego odjazdem do Brześcia-Litewskiego.

Na zapytanie, czy rozlicza on na pokój powszechny, i czy Niemcy pragną tego rodzaju pokoju, Trocki odpowiedział, iż trudno coś o tem powiedzieć, ponieważ Niemcy nie miały dotąd okazji do zawarcia ogólnie zadawalającego pokoju.

Na zapytanie, jakie warunki ma nadzieję teraz przeforsować, Trocki nie chciał zdaje się odpowiadać, i oświadczył śmiejąc się: «O ile bylibyśmy logiczni, musielibyśmy obecnie wypowiedzieć wojnę Anglii z powodu Indji, Egiptu i Irlandji». Korespondent zaznaczył: My, nic nie wygrywamy na Indjach.

Trocki w odpowiedzi na to zauważył: W takim razie uwolnijcie je o ile jesteście tak nieegoistyczni, poczem zaśmiał się i odjechał.

Z prasy niemieckiej.

Niebezpieczeństwo anglosaskie.

W związku z orędziem Wilsona «Voss. Ztg.» zamieszcza następujące uwagi:

Zwolennicy teorii o sprzeczności interesów między Anglią i Ameryką z orędzia Wilsona bez trudności wydobędą nowy materiał dowodowy na potwierdzenie swych poglądów. Kto jednak w swych przewidywaniach na przyszłość chciałby się oprzeć na ścisłej współpracy Anglii i Ameryki, ten w orędziu Wilsona dopatry się niezbędnego taktycznego dopełnienia sobotniej mowy Lloyd George'a.

Ze stosunkami pomiędzy Anglią i Ameryką o tyle liczyć się musimy, że zamierzony wynik ich wspólnej pracy nazwiemy nie «angielskim», lecz «anglo-saskim» pokojem. Niebezpieczeństwo takiego pokoju bardzo wyraźnie przegląda z orędzia Wilsona.

Z pewnymi wyjątkami, o których jeszcze poniżej będzie mowa, propozycje Wilsona zgodne są z warunkami Lloyd George'a. Tak np. żądania Ameryki i Anglii co do Belgji są identyczne. Żądanie rozwiązania sprawy Alzacji i Lotaryngji również jest wieloznaczne w orędziu Wilsona, jak i w mowie Lloyd George'a. Natomiast z Austrią i Turcją Wilson obeszł się o wiele łagodniej od angielskiego prezesa ministrów. Ameryka wyraźnie zrzeka się następstw terytorjalnych ze strony Austro-Węgier na rzecz Rumunji i Serbji. Oderwanie Mezopotamji, Syrii i Palestyny postawione jest w tej formie, że nie wyklucza daleko idących koncesji dla Turcji. Wilson gotów jest mianowicie zapewnić Turcji w ścisłym znaczeniu słowa (bez wyliczonych terytorjów) gwarancję i suwerenitet, innym zaś

obszaram gwarancję egzystencji i samostad.

pozostaje sprawą otwartą, czy mowa tu o autonomji wewnątrz państwowości tureckiej, czy poza nią.

Różnica między angielską, a amerykańską formułą spoczywa natomiast w tem szerokim znaczeniu, jakie przypisuje Wilson mającej się utworzyć «społeczności narodów». Ta społeczność narodów jest właśnie głównym instrumentem anglo-saskim, przy pomocy którego chce Wilson wygrać grę.

Lloyd George odrzuca utworzenie tej społeczności, aczkolwiek niezupełnie wyraźnie, ponieważ upatruje w tym projekcie zmniejszenie wpływów angielskich. Natomiast według projektu Wilsona «związek narodów» zajęły to stanowisko i odgrywałyby tę rolę, którą pragnęłaby odgrywać Anglija.

Wilson ma zamiar dać jednakowe «gwarancje» całemu Bałkanowi, Polsce a być może, że i austriackim mardom.

Związek narodów ma oprócz tego wytypować, jako policja morska i czynnik kontrolujący wymianę towarów. Życzenie Wilsona co do swobody powszechnej wymiany handlowej jest również w sprzeczności z dążeniem Anglii do położenia swej pięści na Niemczech.

Istnieje również różnica w taktyce Lloyd George'a i Wilsona w stosunku do kwestji rosyjskiej.

Lloyd George zaznaczył wprawdzie, że Anglija stanie chętnie po stronie Rosji, o ile wyrzecz się ona myśli o pokoju separatystycznym, ale zarazem dał wyrazie do zrozumienia, że nie ma zamiaru krzyżowania niemieckich pretensji do rosyjskiego terytorjum.

Wilson przeciwnie, żąda ewakuacji okupowanych obszarów rosyjskich. Zabiega on o sympatje Rosjan, co niewątpliwie stoi w związku ze stosunkami gospodarczymi Rosji i Ameryki. Nie wynika jednak z tego, by Wilson chciał gwarantować Rosji nieetykalność jej terytorjum. W orędziu Wilsona wcale nie wspomniano o zasadzie samookreślenia i widać wyraźne unikanie zajęcia stanowiska wobec różnicy zdań, między Rosją i Niemcami podczas rokowań w Brześciu. Oczywiście, że i Wilson zgodziłby się na wszelką aneksję niemiecką na wschodzie pod tą czy inną osłonką, a wobec Rosji umyłby ręce.

Rosja ze względu na anglosaską politykę znajduje się więc w wielkiej niebezpieczeństwie. Oczywiście, moglibyśmy zmusić ją do ustępstw na naszą korzyść, ale nie zmusilibyśmy jej do przyjaźni.

Wybierając z dwojga złego, Rosja prawie napewno stanęłaby po stronie Anglii i Ameryki. Trzeba sobie to dobrze uświadomić.

Niemcy.

Reprezentanci polscy w Berlinie.

BERLIN (9 b m. W. T. B.) — Dowiadujemy się ze strony polskiej: Polska Rada Regencyjna oraz prezes ministrów ze swiątą znajdują się pod

ogromnem wrażeniem wczorajszego przyjęcia u Jego Ces. Mości.

Podczas śniadania Ich Cesarskie Moście raczyły nawiązać rozmowę z panami polskimi, która trwała prawie z godziny i w nadzwyczaj łaskawy sposób poruszała najżywoźniejsze sprawy młodego Królestwa Polskiego.

W godzinach popołudniowych odbyło się na cześć warszawskich gości wielkie przyjęcie u Ekscelencji hr. Hutten-Czapskiego.

Przedstawiciele Polski mieli okazję spotkać się tam z wybitnymi przedstawicielami niemieckiego świata wojskowego i urzędniczego, jak również przedstawicielami prasy niemieckiej i reprezentacji narodowej.

W godzinach wieczornych panowie z Rady Regencyjnej jak również z pomiędzy rządu polskiego skorzystali z zaproszenia pana sekretarza stanu w urzędzie Rzeszy do spraw wewnętrznych, ekscelencji Wallrafa.

Godziny poranne 9 bm. były poświęcone poważnej pracy. Na konferencjach fachowych były omawiane sprawy bieżące, pom. in. **kwestja amnestji**, której przedstawiciele polscy przypisywali wielką wagę. Zapewniają, iż układy doprowadziły do zadowalającego wyniku. Wieczorem panowie z Warszawy odjeżdżają do Wiednia, aby złożyć wizytę cesarzowi Karolowi.

Represalje.

«Berl. Lokalanz.» pisze: Według komunikatu generała-kwatermistrza, tytułem represalji przeciwko sprzecznemu z prawem międzynarodowym zatrzymaniu mieszkańców Alzacji i Lotaryngji we Francji, w dniu 6 b. m. 600 wybitnych Francuzów zostało skierowanych do okupowanych części Rosji, w kilka dni zaś potem 400 wybitnych Francuzek zostanie umieszczonych w obozie Holzminden.

Francja.

Interpelacje co do polityki zewnętrznej.

«Voss. Ztg.» donosi z Genewy, iż w przyszłym tygodniu Albert Thomas zainterpeluje rząd co do odmowy wydania delegatom socjalistycznym paszportów do Petersburga, aby dać okazję rządowi do złożenia nowego oświadczenia w kwestji pokoju.

Na tem samym posiedzeniu w imieniu mniejszości socjalistycznej Magaras zgłosi formalny wniosek co do natychmiastowego rozpoczęcia rokowań pokojowych. Zainterpeluje on rząd co do celów wojennych Francji i jej sprzymierzeńców, oraz co do środków dyplomatycznych, których zamierza użyć gabinet, aby dość szybko do sprawiedliwego i trwałego pokoju.

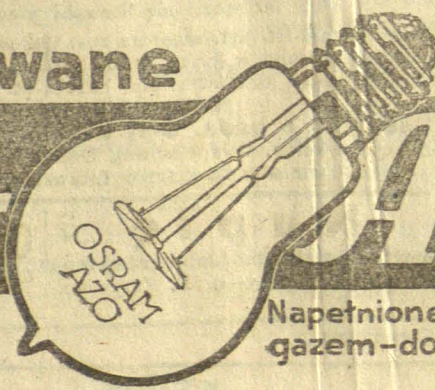
Nowa konferencja koalicyjna w Paryżu.

«Berl. Lok.» donosi z Lugano, że, według rzymskiej «Tribuny», następną konferencja koalicyjna zgrupowała się prawdopodobnie pod koniec tego miesiąca w Paryżu.

Chodzi w tym wypadku tylko o konieczne perjodyczne posiedzenia najwyższej Rady wojennej państw koalicyjnych, do której należą prezesowie ministrów poszczególnych państw o-

Światło ześrodkowane

Osram-Azo



Napełnione szlachetnym gazem—do 2000 watów

Nowe modele żarówek:
Osram-Azola,
napełnione gazem,
25 i 60 watowe
Prawdziwe tylko z wytrawionym napisem OSRAM na kuli szklanej.

raz inni ministrowie, jako zaś członkowie z głosem doradczym stale w Wersalu rasydujący wojskowi radcy przybyli.

Na mającej się odbyć sesji będą obecni Orlando, Lloyd George i Clemenceau.

ROSJA.

Sytuacja wewnętrzna.

PETERSBURG (9 b. m. PTA) — Wczoraj odbyła się wymiana depestry pomiędzy przedstawicielami centralnego komitetu lewicowych socjal-rewoluconistów i centralnym komitetem socjal-rewoluconistów w Kijowie. Jeden z członków komitetu lewicowych socjal-rewoluconistów zaproponował wysłać przedstawicieli Rady ukraińskiej oraz delegatów od włościan na wszechrosyjski kongres włościański, na którym będzie rozpatrywana kwestja utworzenia wszechrosyjskiej republiki związkowej.

3-ci wszechrosyjski kongres włościański zostanie otwarty 12 bm.

Na tym kongresie, jak również na kongresie delegatów Rad rob. i żołn., który ma się zgromadzić 18 bm., będzie omawiana sprawa wzmocnienia władzy rad żołnierszych, robotników i włościan, jak również rozstrzygnięcia wszystkich zasadniczych kwestji, wysuniętych przez rewolucję.

SZTOKHOLM (9 bm. W. T. B.) — Według wiadomości z Haparandy do gazety «Svenska Dagbladet» w Smolnym instytucie przygotowuje się nowy dekret, uprawniający Radę komisarzy ludowych do wypędzania z kraju poszczególnych osób, które wywołują niezadowolnienie wśród ludu.

Na łście podlegających wygnaniu znajdują się nazwiska Milukowa, Kie-

renskiego, Szyngarewa, Gotza i Cernowa.

Polacy w Rosji.

Rozwiązanie komisji likwidacyjnej.

W dniu 25-go grudnia r. z. ukazał się dekret treści następującej:

W uzupełnieniu dekretu z dnia 28 listopada st. st. z. r. o nominacji komisarza do polskich spraw narodowych postanawia się:

Komisja likwidacyjna do spraw Królestwa Polskiego przechodzi pod zarząd komisarza do polskich spraw narodowych. Kasuje się stanowisko prezesa komisji likwidacyjnej.

Wewnętrzna reorganizacja komisji likwidacyjnej porucza się komisarzowi do polskich spraw narodowych.

Kredyt, przyznany komisji likwidacyjnej, przechodzi do rozporządzenia komisarza do polskich spraw narodowych.

Prezes rsdy komisarzy ludowych W. Uljanow (Lenin).

Komisarz ludowy do spraw narodowościowych Stalln (Dźngaszwill).

Kierujący sprawami rady komisarzy Wł. Bocz-Brujewicz.

Sekretarz rady N. Gorbuszow.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

OBWIESZCZENIE.

Suma w obiegu będących wykazów Kasy Pożyczkowej na Wschodzie (Darlehnskassenscheine der Darlehnskasse Ost) dnia 31 grudnia 1917 r.

Rb. 165,393,982 z tego dużych wykazów (po 100, 25, 10, 3

ruble) Rb. 129,013,280—małych wykazów (po 1 rublu, 50 i 20 kop.) Rb. 36,380,702.

Der Kommissar beim Oberbefehlshaber Ost für die Darlehnskasse Ost
Fischer
Hauptmann.

OBWIESZCZENIE.

O ile starczą zapasy, nadal na każdą rodzinę za okazaniem karty chlebowej wydawane będzie po 2 i pół metra drzewa opałowego nieporabianego w cenie 26 marek.

Dostarczenie nastąpi po opłaceniu z góry. Zgłaszać się należy do biura oddziału leśnego (oddział IV F) Dominikańska 2.

Wilna, den 9. Januar 1917.
Der Stadthauptmann
Pauly.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Gzł: Arkadiusza i Modesta.
Intro: Weroniki.
Po jutrze: Hilarego B. W.
Wschód słońca — o g. 8 m. 24.
Zachód słońca — o g. 3 m. 53

Z WILNA

— Żłobek «Imienia Maryi» założony przed paru laty przez grono osób miłosiernych dla dzieci, pozbawionych dachu i opieki od najpiękniejszych dni ich życia, a mieszcący się przy zaul. I Ś-to Jakóbkim № 1, utrzymuje się wyłącznie z ofiar ludzi dobrej woli.

Zakład ten znajduje się obecnie w nader trudnym położeniu materialnem. Trzydziestu drobnym istotkom, przytulonym w nim, zagraża głód i chłód, o ile szlachetne serca naszego społeczeństwa nie pośpieszą z pomocą przez wzięcie udziału w «Koszach

szczęścia» 13 bm. w cukierni Strylla Ś-to Jerska 22, od godz. 12 w połud.

Ratujmy więc te dzieci, nosząc w niedziele, co kto może.

— Z „Lutnia“ Jutrzejczy „Wieczór muzyki baletowej“ da słuchaczom muzykę lżejszą, jednak utworzoną przez celniejszych autorów, jako to: Gounod, Moniusko, Czajkowski i t. d. Dali oni w tych dziełach cały szereg różnorodnych rytmów, scen charakterystycznych i fantastycznych, jak widać z poszczególnych części tych baletów, a mianowicie:

«Noc w Egipcie»: 1) Taniec Arsinoe i niewolnic, 2) Poskromienie żwędów, 3) Walc, 4) Taniec Ghazies, 5) Wroczyste wejście Antoniusza i t. d.

«Dziadek do orzechów» (podług bajki Andersena): 1) Tańce: chiński, arabski, 2) Taniec ołowianych żołnierzy, 3) Walc kwiatów.

Balet z «Hrabiny»: 1) Zefir gonący Flotę, 2) Neptun na Wiśle, 3) Kotyljon, 4) Taniec satyrów.

«Kumoszki Windsorskie»: Tarentella.

«Noc Walpurgii» z «Fausta»: Scena, wyobrażająca Fausta z Meffstofeilesem podczas sabatu czarownic.

Przypominamy, że początek koncertu o g. 5 w. Publiczność spóźniająca się będzie wpuszczana do sali tylko w przerwach.

Bilety można jeszcze nabywać dziś w kancelarji «Lutnia» od g. 5—8 w., jutro zaś w kasie sali od g. 12 w poł.

Administracja «Dziennika Wil.» niniejszym podaje do wiadomości Szanownych Czytelników, że od 1-go stycznia 1918 r. prenumerata pisma naszego podniesioną została o 30 fenigów miesięcznie i wskutek tego cena ustalona została następująca: miesięcznie, 1 m. 50 f., kwartalnie 4 m. 50 f., półrocznie 9 mk., rocznie 18 mk. Cena pojedynczych egzemplarzy pozostaje zwykłą: 10 fen. egzem-

KINEMATOGRAF DNIS „Helios“

Róg Wileńskie i Ś-to Jerskie.

nowy, zajmujący program.

Szczegóły w afiszach i programach.

Początek o godz. 1-ej.

Koniec o godz. 11-ej wiecz.

KINEMATOGRAF „LUX“

Ś-to Jerska Nr. 11.

Właściciel J. Krubicz.

Tylko 4 dni: 11, 12, 13 i 14 stycznia.

Sensacyjny program.

DETEKTYW-BLAKE

Ciekawy kryminalny dramat w 5-ciu dużych częściach z życia aferzystów i rozbójników. 1) Zabójstwo matki. 2) Zemsta rozbójników. 3) Skradziony naszyjnik. 4) Detektyw Blake wpadł na ślad złodziei. 5) Walka śmiertelna.

Kto ojcem? komedia w 2-ech częściach.

Kronika wojenna, natura.

KINEMATOGRAF „R. Sztremer“

Wielka 74.

Tylko 4 dni: 11, 12, 13 i 14 stycznia.

Napisy polskie

Ulubienica publiczności wileńskiej, wszechświatowej sławy piękność, Hella Moja, gra główną rolę we wstrząsającej tragedji z życia „Nieszczęśliwa miłość Hetty Raymond“. (Pod ciężarem bogactwa).

Utwór ten, składający się z 8 wielkich części (4500 m.), osunty został na tle życia robotników fabrycznych i burżuazyjnej inteligencji. Obraz otrzymał 1-szą nagrodę na konkursie w Kopenhadze.

Nad program: „Box, amator kapeluszy“, zabawna komedia w 2 częściach.

Mimo wielkich kosztów ceny miejsc zwykle. Od g. 12—4 bilety od 40 fen.

KINEMATOGRAF „MINIATURA“

Ś-to Jerska 7.

Tylko 4 dni: 11, 12, 13 i 14 stycznia.

Napisy w języku polskim

POD MASKĄ GORYLA,

niezwykły dramat w 5 częściach z udziałem w rolach głównych Lu Synd i Merendorffa.

WYBÓR NARZECZONEGO, przepyszna kom. z Alwinem Neussem w roli tytułowej.

Z hotelu Pontresina do hotelu w Bernie, natura.

Zarząd Spółki Udziatowej „Ogród“

wprzemie prosi pp. udziałowców o natychmiastowe uregulowanie rachunków za ubiegły rok 1917.

Zwłoka w zakończeniu rachunków uniemożliwia Zarządowi zamknięcie bilansu i zwołanie Walnego Zgromadzenia.

Zarząd sawiadamia, że regulowanie należności w biurze Zarządu (Ś-to Michalski zaul. № 1, lokal «Zjednoczenia») będzie się odbywać codziennie od 10 do 12-ej tylko do dnia 15 stycznia, po tym zaś terminie będzie dokonywane przez inkasenta. Wydatki z tym połączone obciążają rachunki odnośnych pp. udziałowców.

W sobotę, dn. 12 stycznia 1918 r. w sali «Lutnia» (Ś-to Jerska 8) odbędzie się litewski wieczór dramatyczny.

Przez zespół lit. art. amatorski zostanie odegrany w 5 akt. dramat „Is meiles“ (Z miłości) z 15-niami. W antrakcie orkiestra pod batutą M. Salnickiego wykona wiazankę z litewskich ludowych motywów.

Początek o godz. 8-oj wiecz. Powrót do domu do g. 12 w nocy. Bilety: w księg. Szlapielisowej, Dominikańska 13; w Litewskiej Jadłodajni, Dominikańska 12; w Litewskiej Jadłodajni, i Portowa 23.

Kupię 437

patefon z płytami lub gramofon. Ul. Garncarska 3—9, B. Krzywicz.

Opal 2417
wyborowy. Mostowa 12—19. Od 1 do 3. Alexan. drawicz.

Opal suchy, 436

sosnowy, wyborowy, zaraz do sprzedania. Alexandrowicz, ul. Orzeszkowej 11—23, od 9—11 rano.

Do sprzedania

walizka-neseser ze ślicznej skóry, roboty angielskiej. Literacki 11—29, 01 12—2, Radziwiłłowska. 436

Potrzebna

służąca z rekomendacją. Zwierzyniec—Wesoła № 9—1 i od 10—12 w poł., Wykowska. 440

Niańka potrzebna

zaraz znająca swój fach, czysta i pracowita, z rekomendacją. Montwiłłowska 5, Römer. 441

Pisanie

podaj i tłumaczenie z rosyjskiego i polskiego na niemiecki przyjmuje jak dawniej Józefa Żebrowska, Kaukaaska № 14—4, od g. 9—2 pp. gr

DRUKARNIA

Ks. A. RUTKOWSKIEGO

WILNO, ul. Botaniczna Nr. 7.

Przyjmuje wszelkie obywatelnki w zakres drukarstwa wchodzące, jako to:

Czasopiema, sprawozdania, broszury, oenniki, dzieła, cyrkularze, adresy, stykiety, rachunki, kwitrujesza, bilety wizytowe, koperty, tabele, blankiety, klepsydry i t. d.

Wykończenie staranne.

Ceny umiarkowane.

Jest do nabycia we wszystkich księgarniach, skład. materj. pism. i kioskach

PRAKTYCZNY KALENDARZYK INFORMATOR,

zawierający informacje najniezbędniejsze dla każdego. CENA 25 FEN.

